

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Ģimenes Lietas Un Mantojums](#) > [Uzturlīdzekļi Ģimenes Locekļiem](#) > Croatia

Uzturlīdzekļi ģimenes locekļiem

Saturu nodrošina



European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Horvātija

1 Ko praksē nozīmē jēdzieni “uzturlīdzekļi” un “uzturēšanas saistības”? Kurām personām ir jāmaksā uzturlīdzekļi citai personai?

Uzturlīdzekļi ir vecāku un bērnu, laulāto un ārļaulības partneru, kā arī radnieku taisnā līnijā, pabērnu, pamāšu un patēvu, kā noteikts Ģimenes likumā (*Obiteljski zakon*), pienākums un tiesības. Saskaņā ar minēto likumu šīs personas savstarpēji nodrošina uzturlīdzekļus atbilstoši savām spējām un uzturamās personas vajadzībām.

Par nepilngadīga bērna uzturēšanu pirmām kārtām ir atbildīgi vecāki. Vecāki, kas ir spējīgi strādāt, nevar izvairīties no pienākuma rūpēties par savu nepilngadīgo bērnu. Ja vecāks neuztur nepilngadīgu bērnu, tad pienākums viņu uzturēt ir vecvecākiem no attiecīgā vecāka puses. Patēvam vai pamātei jāuztur nepilngadīgs pabērns, ja pabērns nevar saņemt uzturlīdzekļus no sava vecāka.

Vecākiem ir pienākums uzturēt pieaugušu bērnu, kas mācās vidusskolā vai universitātē vai īsteno profesionālās studijas saskaņā ar īpašiem noteikumiem, vai iegūst pamata vai vidējo izglītību pieaugušajiem un regulāri un pienācīgi pilda savus pienākumus, līdz 26 gadu vecumam.

Vecākiem ir pienākums uzturēt pieaugušu bērnu, kas ir ieguvis šādu izglītību, taču nespēj sameklēt darbu, 1 gadu pēc izglītības iegūšanas, ja bērns ir jaunāks par 26 gadiem. Pienākums uzturēt pieaugušu bērnu beidzas, kad bērnam aprit 26 gadi, pat tad, ja vēl nav pagājis 1 gads pēc izglītības pabeigšanas.

Vecākiem ir pienākums uzturēt pieaugušu bērnu, kas nespēj strādāt smagas un ilgstošas slimības vai invaliditātes dēļ, kamēr vien šāda nespēja pastāv.

Pieaugušam bērnam ir pienākums uzturēt vecāku, kas nespēj strādāt un kam nav pietiekamu iztikas līdzekļu vai kas nespēj gūt šādus līdzekļus no saviem aktīviem. Pieaugušam pabērnam ir jāuztur sava pamāte/patēvs, kas nespēj strādāt un kam nav pietiekamu iztikas līdzekļu vai kas nespēj gūt šādus līdzekļus no saviem aktīviem, ja viņa vai viņš pabērnu ir ilgu laiku uzturējis vai viņu ilgu laiku pieskatījis. Pieaugušam mazbērnam ir jāuztur savs vecvecāks, kas nespēj strādāt un kam nav pietiekamu iztikas līdzekļu vai kas nespēj gūt šādus līdzekļus no saviem aktīviem, ja vecvecāks mazbērnu ir ilgu laiku uzturējis vai viņu ilgu laiku pieskatījis.

Laulātais, kam nav pietiekamu iztikas līdzekļu vai kas nespēj gūt šādus līdzekļus no saviem aktīviem un kas nespēj strādāt vai nespēj sameklēt darbu, ir tiesīgs saņemt uzturlīdzekļus no otra laulātā, ja otram laulātajam ir pietiekami līdzekļi un iespējas šādus uzturlīdzekļus sniegt. Noteikumi par laulāto uzturēšanu attiecīgi ir piemērojami arī ārļaulības partneru uzturēšanai, kamēr ir spēkā ārļaulības savienība.

2 Līdz kādam vecumam bērns ir tiesīgs saņemt uzturlīdzekļus? Vai uzturēšanas saistību ziņā pastāv atšķirīgi noteikumi attiecībā uz nepilngadīgām un pilngadīgām personām?

Par nepilngadīga bērna uzturēšanu pirmām kārtām ir atbildīgi vecāki. Ja vecāks neuztur nepilngadīgu bērnu, tad pienākums viņu uzturēt ir vecvecākiem no attiecīgā vecāka puses. Patēvam vai pamātei jāuztur nepilngadīgs

pabērns, ja pabērns nevar saņemt uzturlīdzekļus no sava vecāka.

Vecākiem ir pienākums uzturēt pieaugušu bērnu, kas mācās vidusskolā vai universitātē vai īsteno profesionālās studijas saskaņā ar īpašiem noteikumiem, vai iegūst pamata vai vidējo izglītību pieaugušajiem un regulāri un pienācīgi pilda savus pienākumus, līdz 26 gadu vecumam.

Vecākiem ir pienākums uzturēt pieaugušu bērnu, kas ir ieguvis šādu izglītību, taču nespēj sameklēt darbu, 1 gadu pēc izglītības iegūšanas, ja bērns ir jaunāks par 26 gadiem. Pienākums uzturēt pieaugušu bērnu beidzas, kad bērnam aprit 26 gadi, pat tad, ja vēl nav pagājis 1 gads pēc izglītības pabeigšanas.

Vecākiem ir pienākums uzturēt pieaugušu bērnu, kas nespēj strādāt smagas un ilgstošas slimības vai invaliditātes dēļ, kamēr vien šāda nespēja pastāv.

Pieaugušais ir tāda persona, kas ir sasniegusi 18 gadu vecumu.

3 Vai man būtu jāiesniedz pieteikums kompetentā iestādē vai tiesā, lai saņemtu uzturlīdzekļus? Kādi ir galvenie šīs procedūras elementi?

Jāsazinās ar Horvātijas sociālās labklājības iestādi (*Hrvatski zavod za socijalni rad*).

Uzturlīdzekļus var noteikt obligātās apspriešanās procesā. Obligāta apspriešanās notiek pirms laulības šķiršanas procesa sākšanas, ja ir kopīgs nepilngadīgs bērns, un pirms tiek sākota cita tiesvedība par vecāku aizgādības īstenošanu un personīgām attiecībām ar bērnu. Ģimenes likuma noteikumi par obligātu apspriešanos pirms laulības šķiršanas procesa sākšanas, ja ir kopīgs nepilngadīgs bērns, ir piemērojami arī obligātās apspriešanās procesam pirms tiesvedības sākšanas par vecāku aizgādības īstenošanu un personīgām attiecībām ar bērnu, ja bērna vecāki sāk dzīvot šķirti. Obligātās apspriešanās procesu sāk, vienai no pusēm iesniedzot prasību Horvātijas sociālās labklājības iestādē. Ja vecāki nav vienojušies par vecāku kopīgās aizgādības plānu, tad sociālās labklājības iestāde viņiem iesaka censties tādu izveidot mediācijā ģimenes lietās un saskaņā ar Ģimenes likuma noteikumiem.

Uzturlīdzekļus var noteikt mediācijā ģimenes lietās, kurā puses ar ģimenes lietu mediatoru palīdzību cenšas panākt izlīgumu ģimenes domstarpībās. Ģimenes locekļi mediācijā ģimenes lietās piedalās brīvprātīgi. Galvenais mērķis mediācijā ģimenes lietās ir nolemt par vecāku kopīgu aizgādību un citu kārtību, kas saistīta ar bērnu. Vecāku kopīgas aizgādības plāns vai cita kārtība, kas noteikta mediācijā ģimenes lietās, kļūst izpildāma, ja pēc pušu pieprasījuma tiesa to apstiprina ārpustiesas procesā. Mediāciju ģimenes lietās var veikt neatkarīgi no tiesvedības, pirms tiesvedības sākšanas, tās laikā vai pēc tās pabeigšanas.

Uzturlīdzekļu summu, kas vecākam, ar kuru bērns nedzīvo, ir jāmaksā, var noteikt arī ar vecāku kopīgās aizgādības plānu, kuru vecāki paši var sagatavot obligātās apspriešanās procesā, kā arī mediācijā ģimenes lietās. Ja vecāku kopīgās aizgādības plānu iesniedz tiesai pārbaudei ārpustiesas procesā, tad tas saskaņā ar Ģimenes likumu kļūst izpildāms.

Bērns var iesniegt uzturlīdzekļu prasību vienkāršotā ārpustiesas procesā uzturlīdzekļu noteikšanai. Šādā procesā puses ir bērns un vecāks, kurš ar bērnu nedzīvo. Uzturlīdzekļu procesā bērnu pārstāv vecāks, ar kuru bērns dzīvo. Jurisdikcija vienkāršotās uzturēšanas tiesvedības nolēmumos papildus tiesai, kurai ir vispārējā teritoriālā jurisdikcija, ir bērna domicila vai dzīvesvietas tiesai.

Tiesas lēmumus par uzturlīdzekļu prasībām saskaņā ar Ģimenes likumu pieņem laulāto strīdu lietās, lietās, kurās jānosaka maternitāte vai paternitāte, un vecāku aizgādības lietās.

Šķiršanās gadījumā laulātie var vienoties par uzturlīdzekļiem, nosakot uzturlīdzekļu summu, kādā veidā šis pienākums ir jāveic, kā arī uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma ilgumu. Laulātie var slēgt uzturlīdzekļu vienošanos rakstiski un iesniegt to tiesai apstiprināšanai ārpustiesas procesā, tādējādi padarot to par izpildāmu vienošanos.

4 Vai pieteikumu var iesniegt radnieka (ja var – kādas pakāpes) vai bērna

vārdā?

Bērna uzturēšanas tiesvedībā iesaistītās puses ir bērns un tā persona, kurai saskaņā ar Ģimenes likumu ir pienākums uzturēt bērnu. Bērnu pārstāv vecāks, ar kuru bērns dzīvo. Ja vecāks, ar kuru bērns dzīvo, piekrīt, tad uzturēšanas tiesvedībā bērnu pārstāv Horvātijas sociālās labklājības iestāde.

Papildus Horvātijas sociālās labklājības iestādei vecāks, ar kuru bērns dzīvo, saglabā tiesības piedalīties tiesvedībā. Ja starp Horvātijas sociālās labklājības iestādes un vecāka, ar kuru bērns dzīvo, veiktajām darbībām rodas pretrunas, tad tiesa apsver visus apstākļus, jo īpaši bērna labjutību, un izvērtē, vai ņemt vērā Horvātijas sociālās labklājības iestādes vai bērna vecāka rīcību.

Horvātijas sociālās labklājības iestādei ir jārikojas bērna vārdā un jāierosina un jāīsteno tiesvedība par uzturēšanu vai uzturlīdzekļu summas palielināšanu, ja vecāks, ar kuru bērns dzīvo, nepamatotu iemeslu dēļ šīs tiesības nav izmantojis vairāk nekā trīs mēnešus, kopš bērns šādas tiesības ir ieguvis. Horvātijas sociālās labklājības iestāde pārstāv bērnu uzturēšanas tiesvedībā, ja bērns ir citas fiziskas vai juridiskas personas aprūpē. Šādos gadījumos bērna vecākiem nav tiesību bērna vārdā piedalīties tiesvedībā līdz ar Horvātijas sociālās labklājības iestādi un viņu pilnvaras pārstāvēt bērnu beidzas, kad Horvātijas sociālās labklājības iestāde iesniedz prasību bērna vārdā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma (*Zakon o parničnom postupku*) noteikumiem pusi kā tās pilnvarotā persona, ja vien tiesību aktos nav noteikts citādi, var pārstāvēt tikai advokāts. Pusi var pārstāvēt asinsradnieks taisnā līnijā, brālis, māsa vai laulātais, kas uzstājas tiesā pēc pilnvaras, ja viņi ir pilnībā rīcībspējīgi un nepraktizē jurisprudencē nelikumīgā veidā.

5 Ja plānoju vērsties tiesā, kā es varu uzzināt, kuras tiesas jurisdikcijā ir mana lieta?

Strīdos par likumiskajiem uzturlīdzekļiem, ja prasības iesniedzējs ir persona, kura vēlas uzturlīdzekļus saņemt, jurisdikcija papildus tiesai, kurai ir vispārējā teritoriālā jurisdikcija, ir arī tiesai, kuras teritorijā ir prasības iesniedzēja domicils vai dzīvesvieta. Ja strīds par likumiskajiem uzturlīdzekļiem ietver starptautisku elementu un jurisdikcija ir Horvātijā esošai tiesai, jo prasības iesniedzēja domicils vai pastāvīgā dzīvesvieta ir Horvātijā, tad teritoriālā jurisdikcija ir tai tiesai, kuras teritorijā ir prasības iesniedzēja domicils vai pastāvīgā dzīvesvieta. Ja jurisdikcija ir Horvātijā esošai tiesai, jo atbildētājam Horvātijā ir īpašums, no kura var iekasēt uzturlīdzekļus, tad teritoriālā jurisdikcija ir tai tiesai, kuras teritorijā īpašums atrodas.

Jurisdikcija vecāku kopīgās aizgādības plāna apstiprināšanā ir tiesai, kurai ir vispārējā teritoriālā jurisdikcija ar bērnu saistītajā lietā.

Jurisdikcija bērna uzturēšanas vienošanās apstiprināšanā ir tiesai, kurai ir vispārējā teritoriālā jurisdikcija ar bērnu saistītajā lietā.

Jurisdikcija laulāto uzturēšanas vienošanās apstiprināšanā ir tiesai, kuras teritorijā ir laulāto kopīgais domicils. Ja laulātajiem nav kopīga domicila, tad jurisdikcija ir tiesai, kuras teritorijā bijis laulāto pēdējais kopīgais domicils. Ja jurisdikcija laulāto uzturēšanas vienošanās apstiprināšanā ir Horvātijā esošai tiesai, jo laulāto pēdējais kopīgais domicils bijis Horvātijā, tad jurisdikcija ir tai tiesai, kuras teritorijā bijis laulāto pēdējais kopīgais domicils vai pastāvīgā dzīvesvieta.

Jurisdikcija vienkāršotās uzturēšanas tiesvedības nolēmumos papildus tiesai, kurai ir vispārējā teritoriālā jurisdikcija, ir bērna domicila vai dzīvesvietas tiesai.

6 Vai man kā pieteikuma iesniedzējam jāizmanto starpnieka (piem., advokāta, centrālās vai vietējās iestādes u. c.) pakalpojumi, lai uzsāktu tiesvedību? Ja nē – kāda ir kārtība?

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 89.a pantu puses tiesvedības gaitā var rīkoties personīgi vai ar pilnvarotās personas starpniecību, taču tiesa var aicināt pilnvarotās personas pārstāvēto pusi personīgi ierasties tiesā, lai

sniegtu liecību par prāvā noskaidrojamajiem faktiem. Ja vien tiesību aktos nav noteikts citādi, pusi kā tās pilnvarotā persona var pārstāvēt tikai advokāts. Saskaņā ar 89.a pantu pusi var pārstāvēt asinsradnieks taisnā līnijā, brālis, māsa vai laulātais, kas uzstājas tiesā pēc pilnvaras, ja viņi ir pilnībā rīcībspējīgi un nepraktizē jurisprudencē nelikumīgā veidā.

7 Vai man, lai uzsāktu tiesvedību, būs jāmaksā nodevas? Ja jā, tad kāds būs to apmērs? Vai varu saņemt juridisko palīdzību procesuālo izdevumu segšanai, ja man nav pietiekamu finanšu līdzekļu?

Kā noteikts Likuma par tiesas nodevām (*Zakon o sudskim pristojbama*) 1. pantā, tiesas nodevas jāmaksā par katru tiesā notiekošo tiesvedību. Nodevas summa ir noteikta ar tiesas nodevu tarifu (*Tarifa sudskih pristojbi*).

Likuma par tiesas nodevām 16. pantā noteikts, ka tiesvedībā, kurā izskata prasību par uzturlīdzekļu piedziņu vai kura attiecas uz prasībām, kas izriet no tiesībām uz uzturlīdzekļiem, bērni kā puses ir atbrīvoti no tiesas nodevām.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 172. pantu tas, kādā veidā tiek īstenotas tiesības uz atbrīvojumu no tiesas izdevumu segšanas un tiesības saņemt profesionālu juridisko palīdzību, kā arī tas, kādos apstākļos tas notiek, ir noteikts īpašos noteikumos, ar kuriem regulē bezmaksas juridisko palīdzību. Saskaņā ar 176. pantu, ja puse ir izmantojusi tiesības uz atbrīvojumu no tiesas izdevumiem, pamatojoties uz īpašajiem noteikumiem par juridisko palīdzību, un ja tiesvedības laikā tiesa konstatē, ka puse spēj samaksāt tiesas izdevumus vai nodevas, tiesa par to nekavējoties informē kompetento valsts iestādi.

Likumā par bezmaksas juridisko palīdzību (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) ir definēts bezmaksas juridiskās palīdzības mērķis, saņēmēji un veidi, juridiskās palīdzības sniedzēji, juridiskās palīdzības saņemšanas nosacījumi un procedūra, pārrobežu juridiskā palīdzība, juridiskās palīdzības finansēšana un likuma īstenošanas uzraudzība. Likumu par bezmaksas juridisko palīdzību nepiemēro, ja juridiskā palīdzība sniegta saskaņā ar īpašiem noteikumiem.

8 Kāda veida uzturlīdzekļus tiesa visticamāk piespriedīs? Kā tiek aprēķināts uzturlīdzekļu apmērs? Vai tiesas nolēmumu ir iespējams pārskatīt, ja mainās dzīves dārdzība vai ģimenes apstākļi? Ja jā – kā (piem., piemērojot automatiskas indeksācijas sistēmu)?

Bērnu uzturlīdzekļus vienmēr nosaka konkrētā naudas summā.

Vecāks, ar kuru bērns dzīvo, pilda savu bērna uzturēšanas pienākuma daļu, nodrošinot bērnam ikdienas aprūpi, savukārt vecāks, kurš ar bērnu nedzīvo, pilda bērna uzturēšanas pienākumu, sedzot bērna materiālās vajadzības ar finansiālu atbalstu.

Kopējās bērna materiālās vajadzības, ko tiesa nosaka prāvas laikā, ir saistītas ar mājokļa, pārtikas, apģērba, higiēnas, uzturēšanas, izglītības, veselības aprūpes un citām līdzīgām izmaksām, kas ir saistītas ar bērnu. Kopējās bērna materiālās vajadzības nosaka atbilstoši vecāka, kuram ir pienākums maksāt uzturlīdzekļus, dzīves līmenim.

Bērnam var būt paaugstinātas materiālās vajadzības, ja viņam ir nepieciešama pastāvīga un pastiprināta aprūpe veselības stāvokļa dēļ, un tas ir jāņem vērā, nosakot uzturlīdzekļu summu civilprocesā.

Kopējās vecāka, kurš ir uzturlīdzekļu parādnieks, spējas, ko tiesa nosaka civilprocesā, ir saistītas ar vecāka, kuram ir uzturlīdzekļu maksāšanas pienākums, ienākumiem un finansiālo stāvokli uzturlīdzekļu summas noteikšanas laikā.

Reizi gadā līdz 1. aprīlim par sociālo labklājību atbildīgais ministrs nosaka minimālās naudas summas, kas atbilst nepilngadīga bērna ikmēneša uzturēšanai nepieciešamo kopējo materiālo vajadzību minimālajai summai Horvātijas Republikā un kas jāmaksā vecākam, kurš nedzīvo kopā ar bērnu.

Minimālās summas ir noteiktas kā procentuālās daļas no vidējās ikmēneša neto algas, ko iepriekšējā gadā Horvātijas Republikā saņēmuši juridisko personu darbinieki, un 2023. gadā tie ir 1148 EUR, sk. Horvātijas Statistikas biroja (*Državni zavod za statistiku*) publikāciju (*NN Nr. 21/24*):

1. bērnam līdz 6 gadu vecumam — 17 % no vidējās darba algas;
2. bērnam no 7 līdz 12 gadu vecumam — 20 % no vidējās darba algas;
3. bērnam no 13 līdz 18 gadu vecumam — 22 % no vidējās darba algas.

Izņēmuma kārtā bērna uzturlīdzekļu vajadzību apmierināšanai var noteikt mazāku summu, bet ne mazāku par pusi no obligātā minimuma:

1. ja uzturlīdzekļu parādniekam ir jāuztur divi vai vairāki bērni vai
2. ja bērns iesaistās savā uzturēšanā ar saviem personīgajiem ienākumiem.

Reizi gadā līdz 1. aprīlim par sociālo labklājību atbildīgais ministrs izveido tabulas par nepilngadīga bērna vidējām vajadzībām atbilstoši bērna vecumam, vecāka, kuram ir pienākums maksāt uzturlīdzekļus, ienākumiem, kas noteikti darba samaksas kategorijās, un vidējām dzīvošanas izmaksām Horvātijas Republikā.

Uzturlīdzekļu saņēmējs un uzturlīdzekļu parādnieks var iesniegt tiesai lūgumrakstu, lai tā palielina vai samazina uzturlīdzekļu summu, lemj par uzturēšanas pienākuma izbeigšanu vai maina uzturlīdzekļu nodrošināšanas veidu, kas noteikts ar iepriekšēju izpildu dokumentu, ja ir mainījušies apstākļi.

Uzturlīdzekļu prasībām Horvātijas Republikā nav piemērojama indeksācija.

9 Kā un kam uzturlīdzekļi tiks maksāti?

Uzturlīdzekļus maksā attiecīgajai personai tiesas lēmumā noteiktajā veidā.

10 Ja attiecīgā persona (parādnieks) nevēlas uzturlīdzekļus maksāt labprātīgi, kādus piespiedu pasākumus var piemērot?

Ja uzturlīdzekļu parādnieks nemaksā uzturlīdzekļus brīvprātīgi, tad tiesa sāk un veic izpildes procesu.

Izpildi, ko bērna uzturlīdzekļu prasījuma apmierināšanas nolūkā īsteno ar ieturējumiem no algas un no citiem regulāriem ienākumiem un naudas līdzekļiem kontā, veic pirms jebkādu citu prasījumu izpildes neatkarīgi no laika, kad tie radušies.

Uzturlīdzekļu parādnieka piekrišanu var reģistrēt tiesas sēdes protokolā vai īpašā notāra apstiprinātā dokumentā, kurā norādīts, ka viņa algu, pensiju vai līdzīgus finansiālus ienākumus var pilnībā vai daļēji konfiscēt uzturlīdzekļu saņēmēja prasījuma apmierināšanai un ka maksājumus veic tieši uzturlīdzekļu saņēmējam, kā noteikts minētajā dokumentā. Šādu dokumentu izsniedz vienā eksemplārā, un tam ir galīga izpildraksta tiesiskās sekas.

11 Īsumā aprakstiet ierobežojumus, kas attiecas uz izpildes darbībām, jo īpaši noteikumus parādnieka aizsardzībai un noilguma termiņus Jūsu valsts izpildes sistēmā.

Vecākam, kas nedzīvo kopā ar nepilngadīgo bērnu un kas nav pildījis pienākumu maksāt uzturlīdzekļus savam nepilngadīgajam bērnam, ir jāmaksā kompensācija bērnam par ieturētajiem uzturlīdzekļiem, ko aprēķina, sākot no datuma, kad tika noteiktas tiesības uz uzturlīdzekļiem, līdz prasības celšanas datumam. Bērna prasījumam pret vecāku, kas nav uzturējis bērnu, piemēro piecu gadu noilgumu, sākot no datuma, kurā šāds pienākums noteikts.

Kā noteikts Civiltiesisko pienākumu likuma (*Zakon o obveznim odnosima*) 226. pantā, prasījumiem par periodiskiem maksājumiem, kas jāveic reizi gadā vai biežāk, neraugoties uz to, vai tie ir papildu prasījumi, piemēram, procentu maksājumu prasījumi, vai prasījumi, kuros ir beigušās pašas tiesības, piemēram, uzturlīdzekļu prasījumi, piemēro trīs gadu noilgumu, sākot no katra maksājuma samaksas termiņa.

Saskaņā ar Civiltiesisko pienākumu likuma 233. pantu prasījumiem, kas noteikti ar galīgo tiesas lēmumu, citas kompetentas valsts iestādes lēmumu, tiesā vai citā kompetentajā iestādē panāktu izlīgumu vai notariālu dokumentu, t. sk. tiem prasījumiem, kuriem tiesību aktos ir noteikts īsāks noilguma periods, piemēro 10 gadu noilgumu.

Saskaņā ar Civiltiesisko pienākumu likuma 235. pantu noilgumu starp bērniem un vecākiem nepiemēro, kamēr ir spēkā vecāku tiesības.

Saskaņā ar Izpildes likuma (*Ovršni zakon*) 172. pantu izpildi nevar piemērot šādiem aktīviem: ienākumiem, kas gūti no likumiskajiem uzturlīdzekļiem; kompensācijai par veselības traucējumiem vai samazinātām vai zaudētām darbaspējām un kompensācijai par zaudētiem uzturlīdzekļiem saistībā ar uzturlīdzekļu maksātāja nāvi; ienākumiem no fiziskās nespējas pabalstiem, kas piešķirti saskaņā ar invaliditātes apdrošināšanas noteikumiem; ienākumiem no sociālās labklājības pabalstiem; ienākumiem no pagaidu bezdarba pabalstiem; ienākumiem no bērna pabalsta, ja vien īpašos noteikumos nav paredzēts citādi; ienākumiem no stipendijām un atbalsta studentiem; notiesātajiem samaksātajai atlīdzībai par paveikto darbu, izņemot prasījumus par likumiskajiem uzturlīdzekļiem un prasījumus kompensēt notiesātā noziedzīgā nodarījuma rezultātā nodarīto kaitējumu; ienākumiem, kas gūti no citēšanas un apbalvojumiem; maternitātes un vecāku pabalsta maksājumiem, ja vien īpašā tiesību aktā nav paredzēts citādi; citiem ienākumiem, kas saskaņā ar īpašiem noteikumiem ir atbrīvoti no izpildes.

Izpildes likuma 173. pants paredz izpildes ierobežošanu:

1. ja parādnieka, pret ko vērš izpildi, darba algai piemēro izpildi, tad no izpildes atbrīvo summu, kas noteikta divu trešdaļu apmērā no vidējās neto darba algas Horvātijas Republikā. Ja izpildi veic, lai piedzītu likumisko uzturlīdzekļu prasījumu vai prasījumu kompensēt veselības traucējumu vai samazināto vai zaudēto darbaspēju rezultātā radušos kaitējumu un kompensēt zaudētos uzturlīdzekļus saistībā ar uzturlīdzekļu maksātāja nāvi, tad noteiktā summa ir puse no vidējās neto darba algas Horvātijā, izņemot gadījumus, kuros izpilde tiek veikta, lai piespiedu kārtā iekasētu naudu, kas jāmaksā kā bērna uzturlīdzekļi. Šādos gadījumos no izpildes atbrīvotā summa ir viena ceturtdaļa no vidējās neto darba algas (kas maksāta juridiskas personas nodarbinātām personām Horvātijā iepriekšējā gadā);
2. ja parādnieka, pret ko vērš izpildi, darba alga ir mazāka par vidējo neto darba algu Horvātijā, tad no izpildes atbrīvo summu, kura ir vienāda ar divām trešdaļām no darba algas. Ja izpildi veic, lai piedzītu likumisko uzturlīdzekļu prasījumu vai prasījumu kompensēt veselības traucējumu vai samazināto vai zaudēto darbaspēju rezultātā radušos kaitējumu un kompensēt zaudētos uzturlīdzekļus saistībā ar uzturlīdzekļu maksātāja nāvi, tad noteiktā summa ir puse no parādnieka neto darba algas;
3. termiņš "vidējā neto darba alga" šā panta 1. punktā nozīmē vidējo naudas summu, kas izmaksāta kā ikmēneša neto darba alga juridisku personu nodarbinātām personām Horvātijā kārtējā gada janvārī līdz augustā un ko nosaka Horvātijas Statistikas birojs (*Državni zavod za statistiku*) un publicē *Narodne novine (NN)*; Horvātijas Republikas oficiālais vēstnesis) ne vēlāk kā kārtējā gada 31. decembrī. Šādā veidā noteiktā summa ir piemērojama nākamajā gadā;
4. šā panta 1. un 2. punkta noteikumi attiecas uz izpildi arī tad, ja ieturējumus piemēro jebkādi kompensācijai, ko izmaksā darba algas vietā, kompensācijai par saīsinātu darba laiku, kompensācijai par samazinātu darba algu, pensijai, kā arī militārā dienesta personāla atalgojumam un rezerves spēku personāla atalgojumam, kamēr šie darbinieki ir militārajā dienestā, un jebkādiem citiem regulāriem naudas ienākumiem, ko izmaksā civilā un militārā dienesta personālam, izņemot šā panta 5. un 6. punktā minētos ienākumus;
5. izpildi kā ieturējumus no ienākumiem, ko personas ar invaliditāti saņēmušas kā naudas pabalstu par fizisku nespēju un kā aprūpes pabalstu, var veikt tikai, lai piedzītu likumisko uzturlīdzekļu prasījumu vai prasījumu kompensēt veselības traucējumu vai samazināto vai zaudēto darbaspēju rezultātā radušos kaitējumu un kompensēt zaudētos uzturlīdzekļus saistībā ar uzturlīdzekļu maksātāja nāvi; šādā gadījumā noteiktā summa ir puse no šādiem ienākumiem;
6. izpildi kā ieturējumus no ienākumiem, kas saņemti saskaņā ar līgumu par mūža atbalstu, līgumu par mūža rentes maksājumiem vai dzīvības apdrošināšanas līgumu, var veikt tikai attiecībā uz to ienākumu daļu, kas pārsniedz uzturēšanas atbalsta summas aprēķināšanai izmantoto pamatsummu.

12 Vai ir kāda organizācija vai iestāde, kas var palīdzēt piedzīt

uzturēdzekļus?

Horvātijas sociālās labklājības iestādei jāreģistrē visi lēmumi un tiesas izlīgumi, kas saistīti ar nepilngadīga bērna uzturēšanu.

Kad Horvātijas sociālās labklājības iestāde saņem galīgu tiesas lēmumu vai tiesas izlīgumu par bērna uzturēšanu, tad tai vecākam, ar kuru bērns dzīvo, un vecākam, kuram ir jāmaksā uzturēdzekļi, vai citai Ģimenes likuma 288. pantā minētai personai, kurai ir jāmaksā uzturēdzekļi saskaņā ar tiesas lēmumu vai tiesas izlīgumu, ir jānosūta rakstveida paziņojums par tiesībām un pienākumiem.

Paziņojumā Horvātijas sociālās labklājības iestāde paziņo vecākam, ar kuru bērns dzīvo, par:

1. to, ka vecākam ir jāinformē Horvātijas sociālās labklājības iestāde, ja uzturēdzekļu parādnieks nepilda savu pienākumu regulāri un pilnā apmērā; un
2. nosacījumiem, saskaņā ar kuriem bērnam ir tiesības uz pagaidu uzturēdzekļiem atbilstoši īpašiem noteikumiem par pagaidu uzturēdzekļiem.

Paziņojumā Horvātijas sociālās labklājības iestāde brīdina vecāku, kuram jāmaksā uzturēdzekļi, vai citu Ģimenes likuma 288. pantā minētu personu, kurai ir jāmaksā uzturēdzekļi saskaņā ar tiesas lēmumu vai tiesas izlīgumu, par to, ka:

1. tā pret uzturēdzekļu parādnieku, kurš nepilda savu uzturēšanas pienākumu, 15 dienu laikā no dienas, kad iestāde ir uzzinājusi, ka uzturēšanas pienākums netiek pildīts regulāri un pilnā apmērā, izvirzīs kriminālsūdzību;
2. Horvātijas Republika ir tiesīga atgūt pagaidu uzturēdzekļu summas, kas izmaksātas atbilstoši īpašiem noteikumiem par pagaidu uzturēdzekļiem.

13 Vai organizācijas (valdības vai privātas) var iepriekš pilnībā vai daļēji izmaksāt uzturēdzekļus parādnieka vietā?

Kad Horvātijas sociālās labklājības iestāde saņem galīgu tiesas lēmumu vai tiesas izlīgumu par bērna uzturēšanu, tai ir jāinformē vecāks, ar kuru bērns dzīvo, par nosacījumiem, saskaņā ar kuriem bērnam ir tiesības uz pagaidu uzturēdzekļiem atbilstoši īpašiem noteikumiem par pagaidu uzturēdzekļiem. Saskaņā ar Pagaidu uzturēdzekļu likuma (*Zakon o privremenom uzdržavanju*, NN Nr. 92/14) nosacījumiem bērnam, kurš ir Horvātijas valstspiederīgais un kura domicils ir Horvātijā, ir tiesības saņemt pagaidu uzturēdzekļus. Saskaņā ar minēto likumu bērns ir persona, kas vēl nav sasniegusi 18 gadu vecumu un kas ir jāuztur vecākam, pamatojoties uz izpildrakstu.

Bērnam ir tiesības uz pagaidu uzturēdzekļiem, ja vecāks, kurš nedzīvo ar bērnu, pilnībā vai daļēji nepilda savu uzturēšanas pienākumu un ir ticams, ka vecvecāki no attiecīgā vecāka puses nemaksā par bērna uzturēšanu vismaz tādu summu, kas likumā noteikta kā pagaidu uzturēdzekļu summa.

Tiesības uz pagaidu uzturēdzekļiem saglabājas, līdz uzturēdzekļu parādnieks atsāk uzturēdzekļu maksājumus vismaz tādā apmērā, kas likumā noteikts kā pagaidu uzturēdzekļu summa.

Bērnam ir tiesības saņemt pagaidu uzturēdzekļus ne ilgāk kā kopumā trīs gadus.

Pagaidu uzturēdzekļi tiek noteikti 50 % apmērā no likumisko uzturēdzekļu minimuma. Pagaidu uzturēdzekļu apmērs nevar pārsniegt izpildrakstā noteikto uzturēdzekļu summu.

Izmaksājot pagaidu uzturēdzekļu summu, Horvātijas Republika ieņem bērna juridisko stāvokli, un papildus jebkādam citam papildu tiesībām tai tiek nodotas tiesības pieprasīt uzturēdzekļus pagaidu uzturēdzekļos izmaksātās summas apmērā. Tiesvedībā par minētā likuma 25. pantā noteiktā prasījuma piedziņu Horvātijas Republiku pārstāv attiecīgā prokuratūra.

Horvātijas parlaments likumdošanas procedūrā gatavojas pieņemt jaunu Pagaidu uzturēdzekļu likumu (*Zakon o privremenom uzdržavanju*). Jaunais ierosinātais tiesību akts atvieglo tiesību īstenošanu, paplašina to personu loku, uz kurām šīs tiesības attiecas, palielina pagaidu uzturēdzekļu summu un pagarina tiesību termiņu. Ja otrs vecāks joprojām nemaksās uzturēdzekļus, jūsu bērni varēs izmantot tiesības saņemt pagaidu uzturēdzekļus

saskaņā ar jauno Pagaidu uzturlīdzekļu likumu pēc tā stāšanās spēkā.

14 Ja atrodos šajā dalībvalstī un parādnieka dzīvesvieta ir citā valstī:

14.1 Vai varu saņemt palīdzību no kādas iestādes vai privātas organizācijas šajā dalībvalstī?

Jā. Saskaņā ar Aktu, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 4/2009 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās (*Zakon o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 u području nadležnosti, mjerodavnog prava, priznanja i izvršenja odluka te suradnju u stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja*), centrālā iestāde Padomes Regulas (EK) Nr. 4/2009 īstenošanai ir par sociālo labklājību atbildīgā ministrija.

Saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 4/2009 atbildīgās iestādes ir tiesas un Horvātijas sociālās labklājības iestādes vietējie biroji atbilstoši tiem noteiktajiem uzdevumiem un jurisdikcijai.

Ja puses, kas vēlas iekasēt uzturlīdzekļus, pastāvīgā dzīvesvieta ir Horvātijā un parādnieka pastāvīgā dzīvesvieta ir citā dalībvalstī, tad puse var vērsties pēc palīdzības Darba lietu, pensiju sistēmas, ģimenes lietu un sociālās politikas ministrijā (*Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike*), kas Horvātijas Republikā darbojas kā centrālā iestāde Padomes Regulas (EK) Nr. 4/2009 īstenošanai.

14.2 Ja jā – kā sazināties ar šo iestādi vai privāto organizāciju?

Viņi var sazināties ar centrālo iestādi un/vai iestādēm, kurām ir kompetence rīkoties Padomes Regulas (EK) Nr. 4/2009 darbības jomā.

Centrālās iestādes kontaktinformācija:

Darba lietu, pensiju sistēmas, ģimenes lietu un sociālās politikas ministrija (*Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike*)

Ulica Grada Vukovara 78

10110 Zagreb

Tīmekļa vietne: <https://mrosp.gov.hr/>

E-pasts: pisarnica@mrosp.hr

Tālr.: +385 1 555 7015

Fakss: + 385 1 555 7222

15 Ja parādnieks ir šajā dalībvalstī un es atrodos citā valstī:

15.1 Vai varu tieši iesniegt lūgumu šādai iestādei vai privātai organizācijai šajā dalībvalstī?

Nē. Jāsazinās ar tās dalībvalsts centrālo iestādi, kurā pieteikuma iesniedzējs pastāvīgi dzīvo, un pēc tam minētā centrālā iestāde pieteikumu pārsūta Horvātijas Republikas centrālajai iestādei, ievērojot Padomes Regulas (EK) Nr. 4/2009 55. pantu.

15.2 Ja jā – kā sazināties ar šo iestādi vai privāto organizāciju un kāda veida palīdzību iespējams saņemt?

Tās dalībvalsts centrālā iestāde, kurā pieteikuma iesniedzējs pastāvīgi dzīvo, nosūta pieteikumu Darba lietu, pensiju sistēmas, ģimenes lietu un sociālās politikas ministrijai, kas ir Horvātijas Republikas centrālā iestāde Padomes Regulas (EK) Nr. 4/2009 īstenošanai.

Centrālās iestādes kontaktinformācija:

Darba lietu, pensiju sistēmas, ģimenes lietu un sociālās politikas ministrija (*Ministarstvo rada, mirovinskoga*

sustava, obitelji i socijalne politike)

Ulica Grada Vukovara 78

10110Zagreb

Timekla vietne: <https://mrosp.gov.hr/>

E-pasts: pisarnica@mrosp.hr

Tālr.: +385 1 555 7015

Fakss: + 385 1 555 7222

16 Vai šai dalībvalstij ir saistošs 2007. gada Hāgas protokols?

Jā.

17 Ja šai dalībvalstij 2007. gada Hāgas protokols nav saistošs – kādi tiesību akti būs piemērojami uzturēšanas prasībai saskaņā ar attiecīgās valsts noteikumiem starptautisko privāttiesību jomā? Kādi ir šie atbilstošie noteikumi starptautisko privāttiesību jomā?

Neattiecas.

18 Kādi ir noteikumi par tiesu pieejamību pārrobežu lietās Eiropas Savienībā (atbilstoši Uzturēšanas saistību regulas V nodaļas struktūrai)?

Pieteikuma iesniedzējs sazinās ar dalībvalsts centrālo iestādi, un juridiskā palīdzība tiek sniegta Padomes Regulas (EK) Nr. 4/2009 aptvertajā teritorijā saskaņā ar 44.–47. pantu. Ja nepieciešams, piemēro arī Likuma par bezmaksas juridisko palīdzību noteikumus.

19 Kādus pasākumus šī dalībvalsts ir veikusi, lai nodrošinātu Uzturēšanas saistību regulas 51. pantā minēto funkciju īstenošanu?

Ir pieņemts Akts, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 4/2009 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās, (NN Nr. 127/2013) un Darba lietu, pensiju sistēmas, ģimenes lietu un sociālās politikas ministrija ir noteikta par centrālo iestādi Padomes Regulas (EK) Nr. 4/2009 īstenošanai.

Lai iegūtu papildu informāciju, sk. šādus likumus:

1. Ģimenes likums (*Obiteljski zakon*), NN Nr. 103/15, 98/19, 47/20 un 49/23;
2. Izpildes likums (*Ovršni zakon*), NN Nr. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20 un 114/22;
3. Starptautisko privāttiesību likums (*Zakon o međunarodnom privatnom pravu*), NN Nr. 101/17;
4. Likums par bezmaksas juridisko palīdzību (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*), NN Nr. 143/13 un 98/19;
5. Akts, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 4/2009 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās (*Zakon o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 u području nadležnosti, mjerodavnog prava, priznanja i izvršenja odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja*), NN Nr. 127/13;
6. Civilprocesa likums (*Zakon o parničnom postupku*), NN Nr. 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22 un 114/22;
7. Pagaidu uzturlīdzekļu likums (*Zakon o privremenom uzdržavanju*), NN Nr. 92/14.

Šī lapa ir daļa no tīmekļvietnes [Tava Eiropa](#).

Mēs labprāt uzzinātu jūsu [atsauksmes](#) par sniegtās informācijas lietderību.

■ Lapa atjaunināta: 05/05/2025

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.